

Internet-markkinat Suomessa 2004

Tekijät (toimielimestä: toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri) Jouni Nupponen, Focus Consulting		Julkaisun laji Tutkimus	
Pertti Kangas, Telecom Consulting Kangas		Toimeksiantaja Liikenne- ja viestintäministeriö	
		Toimielimen asettamispäivämäärä	
Julkaisun nimi Internet-markkinat Suomessa 2004			
Tiivistelmä Tässä tutkimuksessa on kartoitettu perustietoja Internet-yhteyksiä tarjoavista yrityksistä ja koko Internet-toiminnasta Suomessa. Raportin tiedot perustuvat yrityksiltä saatuihin vastauksiin. Tutkimuksesta ilmeni, että Internet-liittymiä Suomessa oli kesäkuun lopussa 2004 kaikkiaan 1 229 975 kappaletta, ja lisäystä vuoden 2003 loppuun verrattuna oli noin 8 prosenttia. Perinteisten teleyritysten osuus Internet-liittymistä oli 30.6.2004 vajaa 60 prosenttia. Internet-toiminnan liikevaihto oli vuonna 2003 kokonaisuudessaan noin 232 miljoonaa euroa, ja kasvua edellisvuoteen verrattuna oli 29 prosenttia.			
Avainsanat (asiasanat) Internet-liittymä, soittosarja, laajakaista, liikevaihto			
Muut tiedot Yhteyshenkilö/LVM: Mikael Åkermarck			
Sarjan nimi ja numero Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisuja 60/2004		ISSN 1457-7488 (painotuote) 1795-4045 (verkkojulkaisu)	ISBN 952-201-206-8 (painotuote) 952-201-217-3 (verkkojulkaisu)
Kokonaissivumäärä 26	Kieli suomi	Hinta 7 €	Luottamuksellisuus julkinen
Jakaja Edita Publishing Oy		Kustantaja Liikenne- ja viestintäministeriö	

Författare (uppgifter om organet: organets namn, ordförande, sekreterare) Jouni Nupponen, Focus Consulting		Typ av publikation Undersökning	
Pertti Kangas, Telecom Consulting Kangas		Uppdragsgivare Kommunikationsministeriet	
		Datum för tillsättandet av organet	
Publikation (även den finska titeln) Internetmarknaden i Finland 2004 (Internet-markkinat Suomessa 2004)			
Referat <p>Undersökningen är en kartläggning av grunduppgifterna om Internet-operatörer och Internet-verksamheten i Finland. Uppgifterna i rapporten baserar sig på operatörernas svar.</p> <p>Enligt undersökningen fanns det i slutet av juni 1 229 075 Internet-anslutningar i Finland, en ökning på 8 procent i förhållande till situationen i slutet av år 2003. De traditionella telebolagens andel av anslutningarna 30.6.2004 var knappt 60 procent.</p> <p>Den totala omsättningen för Internet-verksamheten år 2003 var cirka 232 miljoner euro och ökningen var 29 procent jämfört med föregående år.</p>			
Nyckelord Internet-anslutning, dial-up, bredband, omsättning			
Övriga uppgifter Kontaktperson vid ministeriet: Mikael Åkermarck			
Seriens namn och nummer Kommunikationsministeriets publikationer 60/2004		ISSN 1457-7488 (trycksak) 1795-4045 (nätpublikation)	ISBN 952-201-206-8 (trycksak) 952-201-217-3 (nätpublikation)
Sidoantal 26	Språk finska	Pris 7 €	Sekretessgrad offentlig
Distribution Edita Publishing Ab		Förlag Kommunikationsministeriet	

Authors (from body; name, chairman and secretary of the body) Jouni Nupponen, Focus Consulting		Type of publication Report	
Pertti Kangas, Telecom Consulting Kangas		Assigned by Ministry of Transport and Communications	
		Date when body appointed	
Name of the publication Internet Market in Finland 2004 (Internet-markkinat Suomessa 2004)			
Abstract <p>This research covers the basic information concerning Internet service providers and the whole Internet market in Finland. The information is based on data delivered by the service providers. Report reveals that the number of Internet subscriptions in Finland by the end of June 2004 was 1 229 975. Total amount of Internet subscriptions grew about 8 % compared to the end of 2003. Incumbents possessed about 60 % of the whole amount of subscriptions by the end of June 2004.</p> <p>The whole Internet market turnover in year 2003 was approximately 232 million euros and the growth compared to last year was 29 %.</p>			
Keywords Internet subscription, dial-up, broadband, turnover			
Miscellaneous Contact person at the Ministry: Mr Mikael Åkermarck			
Serial name and number Publications of the Ministry of Transport and Communications 60/2004		ISSN 1457-7488 (printed version) 1795-4045 (electronic version)	ISBN 952-201-206-8 (printed version) 952-201-217-3 (electronic version)
Pages, total 26	Language Finnish	Price € 7	Confidence status Public
Distributed by Edita Publishing Ltd		Published by Ministry of Transport and Communications	

Esipuhe

Viestintämarkkinalaki edellyttää, että Internet-toiminnasta annetaan teletointailmoitus. Tämä on selvästi helpottanut Internet-operaattorina toimivien yritysten liittymäämääriä, liikevaihtoa ja henkilöstöä koskevien tietojen kartoittamista.

Oheinen tutkimus yrittää omalla panoksellaan täyttää kyseistä aukkoa. Selvityksessä on laajasti kartoitettu Internet-toimintaa eli sekä modeemi- ja ISDN-liittymiä että laajakaistaliittymiä. Yksittäisten operaattoreiden tietoja ei ole ilmoitettu eli tiedot esitetään yhteenlaskettuina.

Kyselylomake toimitettiin 71 teleyritykselle ja vastausprosentti oli todella korkea, yli 83 prosenttia. Viestintäviraston päivitetyn luettelon mukaan Suomessa on tällä hetkellä 96 Internet-toimintaa harjoittavaa teleyritystä.

Selvityksessä esitetyt johtopäätökset ovat tekijöiden näkemyksiä. Selvityksen tekijöinä ovat Focus Consulting sekä Telecom Consulting Kangas, joille molemmille suurkiitokset erittäin hyvin tehdystä työstä.

Johdannossa mainittuja aiempia selvityksiä ei ole julkaistu, vaan ne on tehty liikenne- ja viestintäministeriön sisäiseen käyttöön.

Marraskuussa 2004

Mikael Åkermarck

Sisällysluettelo

1. Johdanto	3
2. Taustatietoa Internet-toiminnasta	6
2.1 Internetin käyttö Suomessa.....	6
2.2 Viestinten seuraamiseen käytetty aika päivässä	7
3. Liikevaihtotiedot	8
4. Liittymämäärä	9
5. Yritysten kotipaikkakunta	12
6. Henkilökunnan lukumäärä	13
7. Lisäpalveluiden hinnoittelu.....	14
8. Johtopäätökset	15
9. Lähdeluettelo	16

Taulukkuuettelo

Taulukko 1. Tutkimuksessa mukana olevat yritykset	5
Taulukko 2. Internetin käyttö Suomessa.....	6
Taulukko 3. Internet-markkinoiden koko Suomessa 2000-2003	8
Taulukko 4. Internet-liittymien kilpailullishistoriallinen jakauma 30.6.2004.....	10
Taulukko 5. Internet-liittymäasiakkaiden lukumäärä 2000-6/2004	10
Taulukko 6. Internet-liittymien jakauma tekniikoittain 6/2004	10
Taulukko 7. Yritysten tarjoamat Internet-yhteystekniikat.....	11
Taulukko 8. Internet-toiminnassa työskentelevien henkilöiden lukumäärä 2000-2003	13
Taulukko 9. Henkilökunta Suomen teleyrityksissä 2000-2003	13
Taulukko 10. Lisäpalveluiden hinnoittelu, syyskuu 2004	14

Kuvioluettelo

Kuvio 1. Viestinten seuraamiseen käytetty aika päivässä.....	7
Kuvio 2. Internet-operaattoreiden maantieteellinen sijainti.....	12

1. Johdanto

Tässä tutkimuksessa on Liikenne- ja viestintäministeriön toimeksiannosta kartoitettu perustietoja Internet-yhteyksiä tarjoavista yrityksistä ja koko Internet-toiminnasta Suomessa. Näin ollen mukana ovat sekä soittosarja- (ts. modeemi ja ISDN-liittymät) että laajakaistatoiminta. Raportin tiedot perustuvat yrityksiltä saatuihin vastauksiin. Edellisen kerran vastaava tutkimus tehtiin huhtikuussa 2003 ja sitä ennen marraskuussa 2001. Näin ollen nykyistä tilannetta onkin hyvä tarkastella aikaisempiin ajankohtiin nähden.

Internet-toiminta on vaatinut viestintämarkkinalain toisen osan valmistumisen (heinäkuu 2003) jälkeen teletoimintailmoituksen jättämisen, toisin kuin aikaisempina vuosina. Tämä onkin helpottanut Internet-operaattoritoimintaa harjoittavien yritysten kartoittamista, minkä johdosta otos on saatu tässä tutkimuksessa varsin kattavaksi. Viestintäviraston www-sivuilla (www.ficora.fi) on lueteltu 96 Internet –toimintaa harjoittavaa teleyritystä, joista kysely lähetettiin kaikkiaan 71 yritykselle. Kriteerinä oli Internet-liittymien tarjoaminen asiakkaille. Pois näin ollen jätettiin esim. yritykset, jotka tarjoavat vain www-sivujen ylläpitopalveluja tai muuta pelkästään lisäpalveluksi luokiteltavaa toimintaa. Vastaus saatiin 59 yritykseltä eli vastausprosentti oli 83.

Mikäli vastaukset ovat olleet puutteellisia, niin tietoja on täydennetty vuosi- ja osavuosikatsauksista, yritysten tiedotteista ym. lähteistä. Vaikka tiedot ovat osittain arvioita, niitä voidaan hyvin pitää suuntaa-antavina.

Oheinen taulukko kuvaa kyselyyn vastanneiden yritysten lukumäärää perusjoukkoon verrattuna tutkimuksessa käytetyn historialliskilpailullisen jakauman avulla¹.

	Perusjoukko	Vastausten lukumäärä	Vastausprosentti
Perinteiset teleyritykset	39	39	100
Uudet teleyritykset	5	4	80
Energiayhtiöt	8	8	100
"Puhtaat" Internet-yhtiöt	19	8	42
Yhteensä	71	59	83

¹ Perinteisten teleyritysten täysin tai osittain omistamat kaapelitelevisioyhtiöt sisältyvät kohtaan perinteiset teleyritykset. Kaapelitelevisioyhtiö HTV on kohdassa uudet teleyritykset.

Asetelmasta näkyy, että tärkeimmät yritykset ovat vastanneet kyselyyn mainiosti. Liittymistä laskettuna vastausprosentti on arviolta 99 %, sillä vastaamatta jättäneet operaattorit ovat pieniä.

Vastaamatta jättäminen ei siis heikennä tulosten luotettavuutta. Ongelmaksi osoittautui sen sijaan operaattorien erilaiset Internet –liittymien määrittelyt. Tämä koski erityisesti puhelinverkon modeemia käyttäviä ilmaisiliittymiä ja ns. kioski liittymiä. Koska em. liittymistä ei peritä mitään kiinteätä kuukausimaksua, niitä ei välttämättä irtisanota siirryttäessä laajakaistan käyttäjäksi. Jotkut operaattorit määrittelevät aktiivisiksi asiakkaiksi viimeisten 3 kuukauden aikana operaattorin soittosarjaan yhteyttä ottaneet asiakkaat. MTV3 taas määrittelee vastaavaksi ajanjaksoksi yhden vuoden. Perusteluna on se, että asiakkaat käyttävät modeemiliittymää loma-aikana vapaa-ajan asunnolta käsin sekä laajakaistan varayhteytenä. Tässä tutkimuksessa on hyväksytty operaattoreiden vastaukset sellaisenaan valitun tutkimusmenetelmän eli suoraan operaattoreille osoitetun kyselyn mukaisesti. Jatkossa onkin yhteisesti sovittava, että kaikki osapuolet käyttävät samoja määrittelyjä.

Internet-toimintaan katsotaan kuuluvaksi:

- koti- ja ulkomaisten yhteyksien mahdollistaminen
- levytilan vuokraaminen asiakkaalle
- sähköpostipalvelu
- tietoturvapalvelu
- muut lisäpalvelut

Taulukko 1. Tutkimuksessa mukana olevat yritykset

Yrityksen nimi	Paikkakunta
24 Online	Espoo
Elisa	Helsinki
Etelä-Satakunnan Puhelin	Vammala
Finnet (34 yhtiötä)	
Forssan Seudun Puhelin	Forssa
Haminan Energia	Hamina
HTV	Helsinki
Hämeen Puhelin	Hämeenlinna
Image World	Kuopio
Kuopion Energia	Kuopio
LanWorld	Tampere
Maxisat	Helsinki
MTV3	Helsinki
Mäntsälän Sähkö	Mäntsälä
NetSonic	Helsinki
OSS	Helsinki
Porvoon Energia	Porvoo
Rauman Energia	Rauma
Samtele	Helsinki
Saunalahti	Helsinki
Sonera	Helsinki
Song Networks	Helsinki
TNNet	Jyväskylä
Turun Energia	Turku
Vantaan Energia	Vantaa
VattiData/ Porin Energia	Pori

2. Taustatietoa Internet-toiminnasta

2.1 Internetin käyttö Suomessa

Oheinen Taloustutkimus Oy:n taulukko kuvaa Internetin käytön jatkuvaa kasvua Suomessa. Jotkut kuluvan vuoden luvut osoittavat laskua, mutta se johtuu otantamenetelmän muutoksista. Vuonna 2004 joskus Internetiä käyttäneitä on 2,85 miljoonaa eli 70 prosenttia kaikista suomalaisista. Kasvua viidessä vuodessa on 64 prosenttia.

Taulukko 2. Internetin käyttö Suomessa

Vuoden 1. kvartaalin tilanne:	1999	2000	2001	2002	2003	2004*
Internetin käyttö:						
Käyttänyt joskus Internetiä kotoa	808 000	1 188 000	1 535 000	1 811 000	2 066 000	1 984 000
Käyttänyt Internetiä joskus työpaikalta	704 000	968 000	1 193 000	1 353 000	1 419 000	1 394 000
Käyttänyt Internetiä joskus opiskelupaikalta	594 000	572 000	591 000	592 000	704 000	649 000
Käyttänyt joskus Internetiä	1 737 000	2 149 000	2 432 000	2 654 000	2 786 000	2 852 000
Internetin viikoittainen käyttö:						
Käyttää Internetiä kotoa viikoittain	654 000	962 000	1 274 000	1 467 000	1 694 000	1 706 000
Käyttää Internetiä työpaikalta viikoittain	500 000	765 000	954 000	1 109 000	1 121 000	1 185 000
Käyttää Internetiä opiskelupaikalta viikoittain	333 000	343 000	349 000	361 000	408 000	435 000
Kaikki Internetin viikoittaiset käyttäjät	1 171 000	1 619 000	1 927 000	2 122 000	2 274 000	2 320 000

Lähde: Taloustutkimus Oy.

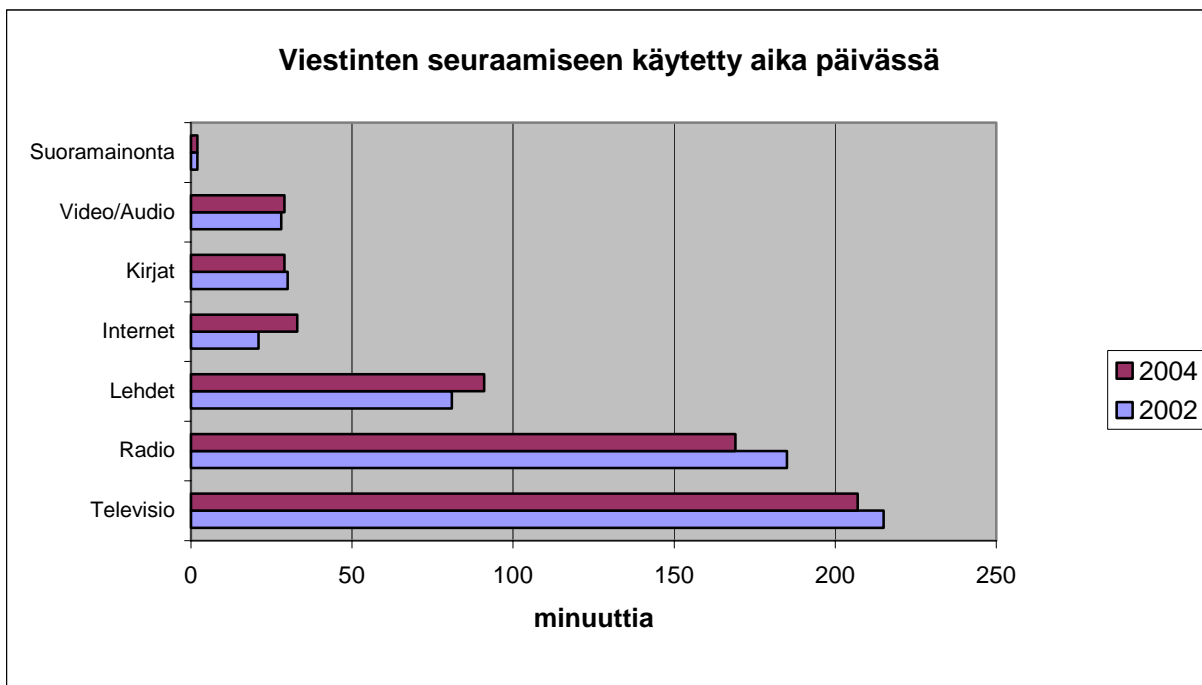
Otos 3 000 henkeä. Perusjoukko: 15-79 -vuotiaat kansalaiset (koko populaatio 4 071 000).

*) Otantamenetelmää kehitetty, pohjautuu väestörekisteriin 2004 alkaen ja otantapohjaa on samalla laajennettu 15-79 -vuotiaisiin (aikaisemmin 15-74 v).

2.2 Viestinten seuraamiseen käytetty aika päivässä

Viestinten seuraamiseen käytettyä aikaa on myös tutkittu. Internetin käyttö on Intermedia-tutkimuksen mukaan lisääntynyt niin paljon, että se syö aikaa television ja radion seuraamiselta. Suomalaiset käyttävät vuonna 2004 keskimäärin 33 minuuttia päivässä Internetiä, mikä on 12 minuuttia eli 57% enemmän kuin vuonna 2002. Viestinten seuraamiseen käytetty kokonaisaika on pysynyt ennallaan: 9 tuntia 20 minuuttia. Saman Intermedia -tutkimuksen mukaan Internetin käyttö painottuu selvästi sekä työhön että harrastuksiin liittyvään tiedonhakuun.

Kuvio 1. Viestinten seuraamiseen käytetty aika päivässä

Lähde: Intermediatutkimus / TNS Gallup.

3. Liikevaihtotiedot

Varsinaisiksi Internet-liiketoimintatuloiksi lasketaan asiakkaalta sivulla 4 määritellyt Internet-toiminnasta saatavat tulot lukuun ottamatta soittosarjaliikenteestä (asiakkaan puhelu soittosarjaan) kertyviä puhelutuloja. Sen sijaan esimerkiksi laajakaistaliittymien myynnistä ja asennuksesta saatavat kertaluontoiset tulot ovat Internet-liiketoimintaa ja ne on sisällytetty liikevaihtoon. Kotitalouksilta Internet-toiminnasta saatavat tulot ovat suurimmaksi osaksi Internet-yhteyksien kuukausimaksuja ja yritysasiakkaiden tapauksissa käytännöt vaihtelevat sopimuskohtaisesti. On kuitenkin syytä muistaa, että vastauksissa on yhtiökohtaisia eroja, koska Internet-liiketoimintaa ei useinkaan ole rajattu selkeästi muusta liiketoiminnasta erilliseksi kokonaisuudeksi. Suomen Internet-markkinoiden koko vuosina 2000-2003 ja vuotuiset muutosprosentit on esitetty taulukossa 3.

Laajakaistayhteyksien määrän voimakas kasvu on luonnollisesti kasvattanut myös liikevaihtoa vuonna 2003. Soittosarja-asiakkaat ovat monessa tapauksessa vaihtuneet laajakaista-asiakkaiksi.

Taulukko 3. Internet-markkinoiden koko Suomessa 2000-2003

	Internet-markkinoiden koko, 1 000 euroa	Muutos-%
2000	123 163	
2001	159 970	30
2002 ¹⁾	179 613	12
2003	232 202	29

1) Vuoden 2002 tieto on osittain arvio.

4. Liittymämäärä

Liittymämäärien tilastointi on ollut Suomessa varsin ongelmallista. Tähän ovat soittosarja-asiakkuuksien osalta vaikuttaneet ns. ilmaisliittymät ja kioski liittymät. Vastaavasti laajakaistaliittymien osalta ongelmaksi on muodostunut kiinteistöliittymien tilastointi. Tässä tutkimuksessa kiinteistöliittymät on laskettu laskutettavien asiakkaiden, ei siis kytkettyjen taloyhtiöiden mukaan. Tutkimuksesta puuttuvat taloyhtiöiden omat ratkaisut² eivät näy välttämättä lainkaan tilastoissa, koska useissa tapauksissa taloyhtiöt vuokraavat yhteydet teleyrityksiltä ja hankkivat itse laitteet ja jakavat yhteyden asukkaille. Jatkossa olisi kuitenkin edellä mainittujen ongelmien poistamiseksi ja myös kansainvälisen tilastojen harmonisoinnin vuoksi hyvä sopia ne pelisäännöt, joiden perusteella liittymät lasketaan.

Sen jälkeen, kun kilpailu telemarkkinoilla alkoi vuoden 1994 alussa, on markkinoille tullut perinteisten teleyritysten (Elisa, Finnet-ryhmä ja Sonera) rinnalle paljon uusia teleyrityksiä. Viestintämarkkinalain mukaan yleisen teletoiminnan harjoittamisesta on ennen toiminnan aloittamista nykyään tehtävä kirjallinen ilmoitus Viestintävirastolle (teletoimintailmoitus). Viestintäviraston www-sivujen mukaan em. ilmoituksen on tehnyt syyskuussa 2004 yhteensä 203 yritystä.

Yritysten luokittelussa on monenlaisia vaihtoehtoja. Taulukossa 4 on luokiteltu tässä tutkimuksessa mukana olevien 59 yrityksen kaikki Internet-liittymät kilpailullishistoriallisesti. Perinteiset, omalla toimialueellaan ennen kilpailun vapauttamista toimineet puhelinoperaattorit ovat omana ryhmänään samoin kuin kaapelimodeemipalveluja tarjoavat kaapelitelevisioyhtiöt. Muut luokat ovat energiayhtiöt, ”puhtaat” Internet-yhtiöt sekä uudet teleyritykset –ryhmä. Jälkimmäiseen kuuluvat seuraavat yhtiöt: Song Networks, Saunalahti ja MTV3. Kahdella viimeksi mainituilla on paljon modeemin kautta toimivia ilmaisliittymiä. ”Puhtaat” Internet-yhtiöt ovat usein pieniä, ilman omaa verkkoa toimivia yrityksiä, jotka tarjoavat myös portaalipalvelua, webhotelli- ym. palveluita. Huomattavaa on se, että perinteisten yhtiöiden osuus on joka tapauksessa vain vajaa 60 % Internet -liittymien kokonaismäärästä.

---

² Viestintäviraston arvion mukaan 26 000 taloutta.

Taulukko 4. Internet-liittymien kilpailullishistoriallinen jakauma 30.6.2004

	Liittymämäärä	Prosentuaalinen jakauma
Perinteiset teleyritykset	732 372	59,6 %
Uudet teleyritykset	376 306	30,6 %
Kaapelitelevisioyhtiöt*	94 089	7,7 %
Energiayhtiöt	4 268	0,3 %
"Puhtaat" Internet-yhtiöt	22 243	1,8 %
Yhteensä	1 229 975	100 %

*Perinteiset teleyritykset omistavat suurimman osan kaapelitelevisioyhtiöistä.

Taulukossa 5 on esitetty liittymäasiakkaiden lukumäärän kehitys aikajaksolla 2000-6/2004.

Liittymämäärien muutoksessa on kaksi olennaista piirrettä:

- 1) soittosarja-asiakkaat ovat siirtyneet laajakaista-asiakkaiksi (soittosarja-asiakkaiden lukumäärä oli vastausten perusteella 673 705 kappaletta 31.12.2003 ja 638 216 kappaletta 30.6.2004 eli vähennystä ajanjaksolla oli 5%) sekä
- 2) osa asiakkaista on hankkinut ensimmäiseksi liittymämuodoksi laajakaistaliittymän.

Taulukko 5. Internet-liittymäasiakkaiden lukumäärä 2000-6/2004

	Internet-liittymät, kpl
2000	850 000
2001	966 213
2002 ¹⁾	1 057 000
2003	1 138 369
6/2004	1 229 975

1) Vuoden 2002 tieto on osittain arvio.

Taulukossa 6 on käsitelty liittymien osuudet tekniikoittain.

Taulukko 6. Internet-liittymien jakauma tekniikoittain 6/2004

Liityntämuoto	Eri liityntäteknikoiden prosentuaalinen jakauma 30.6.2004
Modeemi + ISDN	51,9 %
xDSL	39,3 %
Kaapelimodeemi	7,7 %
WLAN	0,2 %
Muu tekniikka	0,9 %
Yhteensä	100 %

Taulukosta 7 selviää kyselyyn vastanneiden yritysten käyttämät yhteystekniikat. Ehkä jossain määrin yllättävää on, että taloyhtiö/kiinteistöliittymät ovat niinkin usean palveluntarjoajan palveluvalikoimassa. Etenkin uusiin asuinrakennuksiin taloyhtiöliittymää tarjotaan valmiina vaihtoehtona asukkaille ja myös vanhemmissa asuintaloissa asukkaille yhä enenevässä määrin tarjotaan taloyhtiöliittymää yhtenä yhteystekniikkana joko perinteisen teleyrityksen tai muun palveluntarjoajan kautta. Tämä tekniikka on uusille teleyrityksille yksi varsin houkutteleva vaihtoehto haastaa perinteiset teleoperaattorit hintakilpailuun. WLAN-yhteystekniikkaa käyttävät etenkin sähköyhtiöt, samoin kuin PLC-tekniikkaa, joka on yhtenä tekniikkana kohdassa muut.

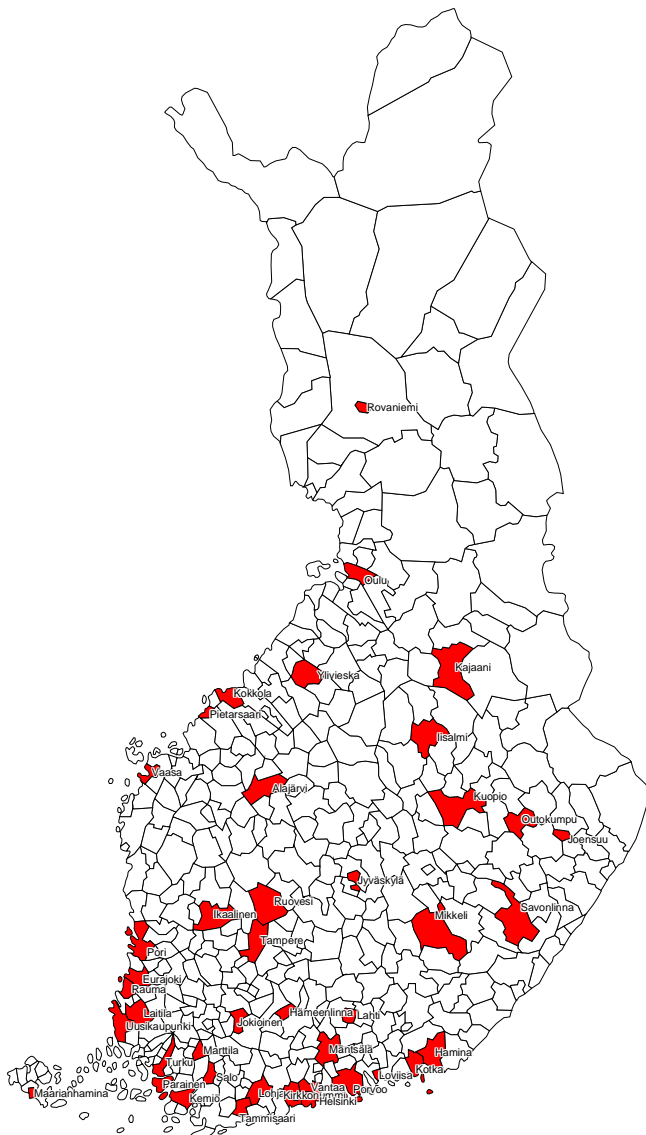
Taulukko 7. Yritysten tarjoamat Internet-yhteystekniikat

Yrityksen nimi	Soittosarja	xDSL	Kaapelimodeemi	WLAN	Muu	Kiinteistö/taloyhtiöliittymä
24 Online					x	x
Elisa	x	x	x	x		x
Etelä-Satakunnan Puhelin	x	x		x		x
Finnnet (34 yhtiötä)	x	x	x	x	x	x
Forssan seudun Puhelin	x	x			x	x
Haminan Energia				x	x	x
HTV			x			
Hämeen Puhelin	x	x	x		x	x
Image World		x		x		x
Kuopion Energia					x	x
LanWorld		x		x	x	
Maxisat				x		x
MTV3	x	x				
Mäntsälän Sähkö			x	x	x	x
NetSonic	x	x				x
OSS					x	x
Porvoon Energia		x		x	x	
Rauman Energia				x		x
Samtele					x	x
Saunalahti	x	x				x
Sonera	x	x	x	x		x
Song Networks	x	x			x	x
TNNet		x				x
Turun Energia					x	
Vantaan Energia				x	x	x
VattiData /Porin Energia		x		x	x	x

5. Yritysten kotipaikkakunta

Kartassa (kuviossa 2) on esitetty tutkimukseen osallistuneiden yhtiöiden kotipaikkakunta. Ao. tieto ei sinällään suoranaisesti kerro, missä palvelua tarjotaan, mutta tiettyjen yhteystekniikoiden osalta (kuten sähköverkkojen ja WLAN:in sekä kaapelitelevisioverkkojen kautta toteutetut ratkaisut) palveluissa on olemassa paikallisuutta ja kotipaikkakuntatieto antaa suuntaa-antavaa informaatiota palvelun sijainnista. Sen sijaan tilaajayhteyksien vuokrausvelvoite on mahdollistanut sen, että monilla paikkakunnilla DSL-yhteyksiä tarjoaa useampi kuin yksi operaattori.

Kuvio 2. Internet-operaattoreiden maantieteellinen sijainti

6. Henkilökunnan lukumäärä

Internet-toiminnassa työskentelevien henkilöiden lukumäärä aikavälillä 2000-2003 on esitetty taulukossa 8. On huomattava, että henkilökunnan rajaus kyselylomakkeessa mainittavien työtehtävien puitteissa aiheuttaa vaikeuksia rajanvedon suhteen, koska esimerkiksi myyntitehtävissä tai muissa asiakaspalvelutehtävissä olevat henkilöt saattavat hyvinkin Internet-yhteyksien ohella olla vastuussa myös muista tuotteista ja ajankäytön mittaaminen puhtaasti Internet-toimintaan on varsin hankalaa. Taulukon 8 mukaan Internet-liiketoiminnan henkilökunta on vuodesta 2002 vuoteen 2003 kasvanut 2,5 -kertaiseksi. Osittain muutosta selittää se, että asennushenkilökuntaa ei aikaisemmin ole laskettu Internet-liiketoimintaan.

Taulukko 8. Internet-toiminnassa työskentelevien henkilöiden lukumäärä 2000-2003

	Henkilöstön lukumäärä Internet-liiketoiminnassa
2000	696
2001	774
2002	830
2003*	2 095

* Tilastointiperusteiden muutos.

Taulukosta 9 nähdään, että teletoiminnassa työskentelevän henkilökunnan kokonaismäärä Suomessa on muutamien viimeisten vuosien aikana ollut laskussa. Henkilökunnan lisääntyminen Internet-liiketoiminnassa ei siis tarkoita sitä, että kokonaisresurssit teletoiminnassa olisivat nousussa. Sen sijaan työntekijöiden tehtävien fokus on siirtynyt laajakaistan yleistymisen myötä Internet-liiketoiminnan puolelle. Vuonna 2002 Internet-liiketoiminta työllisti operaattoreiden arvion mukaan 4 prosenttia teletoiminnan kokonaishenkilökunnasta, kun luku vuotta myöhemmin oli jo 11 prosenttia.

Taulukko 9. Henkilökunta Suomen teleyrityksissä 2000-2003

	Henkilökunta teletoiminnassa yhteensä
2000	24 190
2001	25 436
2002	19 939
2003	18 992

Lähde: Tietoliikennemarkkinat Suomessa 2004, Focus Consulting.

7. Lisäpalveluiden hinnoittelu

Internet-palveluntarjoajat tuottavat asiakkaille liittymän lisäpalveluita vaihtelevalla aktiivisuudella. Yleisimmin saatavilla olevat lisäpalvelut ovat virusturva, palomuri sekä lisäsähköpostiosoitteet. Taulukossa 10 on kerätty liittymämäärältään viiden suurimman Internet-palveluntarjoajan³ (Soneran, Elisan, Finnetin, Saunalahden ja MTV3:n) liittymän lisäpalvelut. Taulukossa on esitetty palvelukohtaisesti edullisin ja kallein hinta sekä lisäksi palveluntarjoajien lukumäärä. Huomionarvoista on, että varsin monen lisäpalvelun osalta palvelua tarjoaa vain yksi yritys/ operaattoriryhmittymä. Tämä on asia, josta voidaan tehdä ainakin osittain johtopäätös, että Internet-palveluntarjonnan tärkein yksittäinen tekijä on hinta eikä niinkään sisältö.

Taulukko 10. Lisäpalveluiden hinnoittelu, syyskuu 2004

Palvelu	Lisäpalveluiden hinnoittelu, euroa/kk		
	Korkein hinta	Alhaisin hinta	Palveluntarjoajien lukumäärä
Virusturva	5	2	5
Virusturva ja palomuri	7,49	3,99	8
Lisäsähköpostiosoite	1,5	0,99	2
Sähköpostin lisälevytila (10 Mt)	1,5	1,49	2
Kotisivun lisälevytila (10 Mt)	1,5	1,49	2
Sähköposti -domain	8,26	8,26	1
Sähköposti- ja www-domain	16,56	6,56	2
Sähköpostien ohjaus matkapuhelimeen/viesti	0,09	0,09	1
CNNI & National Geographic -laajakaistapalvelu	3,9	3,9	1
Roskapostisuodatin sähköpostiin	2	2	2
Muuttumaton IP-osoite	25	25	1
Netti-TV	9	9	1
Tekstiviestien lähetys Internetistä 10 kpl/kk	0	0	1
Ilmoitus saapuneesta sähköpostiviestistä	0	0	1
Sanakirja	0	0	1
Kauppalehti Online -verkkopalvelu	0	0	1
Disney Blast -taikamaailma	0	0	1
Puhelinluettelohaku (100 hakua)	0	0	1
Keltainen Pörssi -verkkopalvelu	0	0	1
WSOY:n pikkujättiläinen -tietosanakirja	0	0	1

³ Finnet-ryhmän tiedot on kerätty seuraavien yhtiöiden osalta: Kuopion Puhelin, Lännen Puhelin, Oulun Puhelin, Salon Seudun Puhelin ja Satakunnan Puhelin.

8. Johtopäätökset

Internet-toimintaa koskevan kyselyn vastausprosentti osoittautui varsin hyväksi, nimittäin 83 prosenttia valituista yrityksistä vastasi kyselyyn. Tutkimuksesta ilmeni, että Internet-liittymiä Suomessa oli kesäkuun lopussa 2004 kaikkiaan 1 229 975 kappaletta, ja lisäystä vuoden 2003 loppuun verrattuna oli noin 8 prosenttia. Internet-toiminnan liikevaihto oli vuonna 2003 kokonaisuudessaan noin 232 miljoonaa euroa, ja kasvua edellisvuoteen verrattuna oli 29 prosenttia.

Tutkimus osoitti, että Internet-toiminnan merkitys on yhä keskeisempi yritysten henkilökunnan työllistäjänä, vaikka muuten teletoiminnassa työskentelevien lukumäärä on kääntynyt viime vuosina laskuun. Vastausten perusteella yli 2000 henkilöä työskenteli vuonna 2003 Internet-liiketoiminnan parissa tavalla tai toisella.

Tutkimuksessa kartoitettiin myös lisäpalveluita viiden suurimman Internet-palveluntarjoajan osalta. Selvityksen mukaan lisäpalveluita tarjotaan varsin maltillisesti, sillä ainoastaan virusturva ja palomuurit oli lisäpalveluna kaikilla tarkasteltavilla yrityksillä.

Tutkimus osoitti myös sen, että Internet-liittymien tilastointi on varsin epätarkasti määritelty, mikä puolestaan heikentää sekä tutkimustulosten että tilastoinnin luotettavuutta. Internet-liittymien tilastoinnin parantaminen vaatii mm. sitä, että eri osapuolet viranomaisista operaattoreihin sopivat yhteisistä tilastointiperiaatteista. Suomen tavoitteenahan on olla yksi johtavista Internet-maista.

9. Lähdeluettelo

Intermediatutkimus / TNS Gallup

Liikenne- ja viestintäministeriö

Taloustutkimus Oy

Televiestintä Suomessa 2003, Tilastokeskus

Tietoliikennemarkkinat Suomessa 2004, Focus Consulting

Viestintävirasto

www.elisa.fi

www.ficora.fi

www.finnnet.fi

www.mintc.fi

www.mtv3.fi

www.sonera.fi

www.songnetworks.fi

Lukuisat eri yritysten www-sivut sekä osavuosi- ja vuosikatsaukset